

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. VIII. Quid sit impinguari locustam apud Salomonem in Ecclesiaste?
Panis odium in valde decrepitis mortis propinquae signum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

καὶ γελοϊότερον εἰπεῖν) προσκείμενον τῇ πόλει ὑπὸ τῆς θεᾶς, ὡσπερ ἵππῳ μεγάλῳ μὲν καὶ γενναίῳ, ὑπὸ μεγέθους ἕνω-
 θεοῦ, καὶ θεομένῳ ἐγείρεται ὑπὸ μύωπος τινος. i. *Si enim me interfeceritis, haud facile alium talem reperietis, vere quidem, (etsi forte id dictu ridiculum est) civitati vestrae a Deo adhibitum, velut cuiquam magno & generoso equo, sed mole ipsa pigriori atque calcaribus excitari indigenti.* Hæc mea super hoc philosophiæ parentis jusjurando, conjectura est; de quo, si quis meliora reperit, sequatur.

C A P U T VIII.

Quid sit impinguari locustam apud Salomonem in Ecclesiaste? Panis odium in valde decrepitis mortis propinqua signum.

Quod Socrates de libro Heracliti obscurissimo dixit, huic esse opus Delio natatore, pari jure affirmari potest de Ecclesiaste Salomonis. Adeo enim plerisque in locis sensum involvit, ut, qui hæc tam inenodabilia expedire studeat, morbo animi potius, quam judicio, hujusmodi laborem suscipere videatur. Quia tamen in egregiis incæptis vel conatus laudari solet, & ut proverbio dicitur, in magnis voluisse sat est: quando, inquam, pedum visa est via, cum aliis hic insanire haud pudebit. Salomonis verba hæc sunt de supremo vitæ tempore & exitu: *Florebit amygdalus, impinguabitur locusta, & dissipabitur capparitis: quoniam ibit homo in domum aternitatis suæ.* Hæc tria sunt ænigmata: primum de canitie exponunt, quæ amygdali flore adumbretur: alii de mandendi impotentia. Cum enim decrepiti senes dentibus careant, nullum solidum cibum,

nedum amygdalum ore comminuere atque conficere possunt. Tertium quod est *capparis dissipatio*, *appetentiæ* in ultima ætate *extinctionem* interpretantur. utrumque probabili satis conjectura. In secundo autem, de *locusta bona habitudine & mole*, nemo mihi, ne ipse quidem Hieronymus vir doctissimus satisfacit. verba, quæ ad rem pertinent, adscribere placet: *Per metaphoram* (inquit) *etiam nunc de membris hominis Ecclesiastæ sermo est: quod cum senectus advenerit, capillus incanuerit, tumuerint pedes, libido refrixerit, & homo morte fuerit dissolutus, tunc revertetur in terram suam, & in domum aternitatis suæ.* Idem rursus, de *locusta*, quam Hebræi *chagab* vocant, voce ambigua, sic: *Indicat senum crura tumentia, & podagra tumoribus pragravata. Non quod omnibus senibus hoc fiat, sed quod plerumque accidat, συρροδοχικῶς, a parte, id quod totum est, appelletur.*

Hieronymum alii fere omnes sequuntur, præter *Valesium*, medicum inter recentiores non incelebrem, qui in libro de *Sacra philosophia* aliam affert interpretationem: quam item subjungere visum est, ut judicet lector: *De marina locusta intelligi debet: ea est in animalibus ostracodermis, hoc est testacea crusta tectis. Senibus ob siccitatem siccatur, durescitque cutis, ac prouide locustis conferuntur. Perindeque est, dicere impinguabitur locusta, ac si diceret, crescet callosa durities in cute, quasi locusta crusta fiat.* Neutri accedo. non Hieronymo, pedum senilium tumorem interpretanti, quod multos senes eo morbo affligi contingat: atqui & multos nondum senes eo prehendi constat. Pueris enim exceptis, quos *Hippocrates* in *Aphorismis* *πυλαγγεῖν* negat, ceteras ætates, ubi causa in corpore subest, infestat. Præterea quot alia incommoda non minus gravia senectutem premunt? quæ ergo ratio est, cur ceteris prætermittis una *podagra* memoretur? Tum *Hieronymus* non videt, non de morbis loqui *Salomonem*, qui sæpius quidem senectutem

tem, quam alias ætates infestant, tamen abesse possunt, sed de incommodis, quæ necessario & inevitabiliter morti proximos, & silicernia ipsa comitantur; quod genus est, oculorum caligo, surditas, inermes gingivæ, stomachi marcor & appetitus prostratio, & alia id genus, quæ nemo eorum, quos senectus ad mortem ducit, vitare potest, quia fatali naturæ prolapsu ac sorte mortalium trahuntur. Postremo, quid *locustæ cum pedum tumore*? vellem mihi hujus analogiæ ac similitudinis rationem explicari.

Sed neque assentior *Valesio* ibi nitorem *locustæ* in cutis ficcioris callosæ argumentum trahenti. Quæ tanta, cutis humanæ durities esse potest, ut sit comparanda cum munimento eorum aquatilium, quæ quod *cutem* instar *testæ* solidam habent, Græcis *ὄσσανόδεσμα* dicuntur. Scio animam apud *Platonem* corpori concreto alligatam dici, haud aliter, atque ostrea suæ est testæ affixa. Sed non ibi est similitudo, quod testæ proprium, in ariditate & duritia terrestri, sed in adhæsu animæ ad corpus caducum, ut non minus carni alligata intelligatur. Præterea vix *locustæ* nomen sine additione positum de alia, nisi de terrestri intelligitur: si de marina erat sermo, epithetum additum oportuit. Quam porro insolens, improbum & portentosum dicendi genus, *pinguem fieri locustam*, ut intelligatur *humanam cutem siccare*, ac *nimia siccitate durescere in callum*. An qui sic loqui instituat, hominem esse, aut velle intelligi credamus, ac non potius abuti oratione & nugari?

Quid est igitur ibi *impinguari locustam*? vera expositio petenda a maleficio ejus insecti, cum agminatim in aliquam regionem se convertit: atque agris incumbit. Segetes enim irremediabiliter vastat, ac messium spem prorsus omnem intercipit; ex quo incessit famem non multo post consequi, hominesque frugum inopia tabescere,

cum tunc *locustæ* pabuli ubertate gliscant multum, ac mole augeantur. Hinc lux *Salomoni*. Nam cum senes eo imbecillitatis processerunt, ut ne panem quidem, maxime familiare homini alimentum, usurpare possint, sed ipsum cum aliis cibis averfentur; tunc profecto iis, eorumque respectu *locustæ impinguari* dici possunt. Perinde enim cerealis alimenti ope ac subsidio carent, ac si plane locustarum exercitus agros vastasset: parum quippe interest, quod ad corporis refectionem attinet, aliquis pane omnino careat, an habens, uti non possit.

Quod hæc recta sit *Salomonici* ænigmatis interpretatio, alius ejusdem in *proverbiis* locus indicat cap. 22. *Dicit piger, leo est foris, in medio platearum occidendus sum.* in eum, qui præ socordia & mollitie sic tecto excedere metuit, ac si foris viæ omnes leonibus infestæ essent. Non absimiles & apud externos scriptores figuræ occurrunt. De panis odio, in iis, quos longa ætas metæ admovit, constat experientia; meminique me legere in vita monachi illius clari, quem sua lingua Itali *Fra Polo* vocant, hunc lento morbo deficientem paulo ante obitum tale odium panis percepisse, ut ne aspectum quidem ejus ferre posset. Quo signo, ut mentis ad ultimum compos, se morti proximum ipse intellexisse dicitur. Nec immerito. nam quem admodum homo benevalens, nullo libentius cibo, cum esurit, vescitur, quam pane, hujusque folius alimenti consuetudo nunquam offendit, quo esse familiarissimum homini intelligitur; sic corpore in contrarium ei, qui secundum naturam, statum prolapsus, atque alienatus, necesse est eum cibum, qui naturæ incolumi sit gratissimus, prostratæ fieri odiosissimum. Quem extremum in senes decrepito virium defectum hoc *pinguescentis locustæ* ænigmate adumbratum a *Salomone* putamus.